

iori sumptu pecuniae asportantur, ex Julii duodecim ref-
ectione dispendii in latus viginti confequantur; licet
enim in dies cambium augeri, & minimi soleat à Nummu-
lariis, attamen, ut aliquid certi ad amputanda; quotidiana
ritas præfigeretur, statuendum effe videbatur id quod
verisimile est, cum & istud in materia taxationis Rota fo-
re leat attendere, Cerr. dec. 546. n. 5. Cocc. dec. 1161. n. 4.
cor. Gregor. dec. 512. n. 4. & coram Bich. dec. 239. n. 10.
& ejus plenaria arbitrio remittatur reducio, & moderatio,
quoties expensas concludentissime probari non pos-
sunt, vel aliquas patiuntur exceptions, Cocc. dec. 1705.
num 7. & in Nicen. Decimaru super expensis 27. Junii
1692. in fine, coram R. P. Capra, & in Foro-
lioni. Manutentio super expensis referatis 16. Maii
1693. cor. R. P. D. Muto.

Reprobatio itaque in his stylo immoderati valoris, qui
sensim sine sensu excreverat, sicut pariter reprobata duplex
conuentio, five potius abusus, qui consequenter irrepre-
rat; alter nimis reficiendi indistincte expensas etiam
facta in partibus cum augmento ducati aurei; alter vero
oblationis expensarum, quo si fieret per succumbentem,
judicat in Curia ante mandati relaxationem, vel ex-
peditionem, tunc adiungetur Collitigans repetere expensas
fibi debitas in moneta argentea sine augmentatione, ut colligi
potest ex devo. Celf. 74. n. 6. & dec. 101. n. 6. & dec. 2. par. 16.
aliique identem super hac materia promulgatis Utter-
e enim defituebatur iustitia, & rationis fundamento; dum
nullo aquitatis jure admitti valer, ut augmentum pro
cambio debitum lucrari queat Victor, qui sine Cambii fe-
nore pecunias in partibus erogavit; nec vicissim illa pro-
sunt ratio subesse potest, cur oblatio etiam judicialis liberet
succumbentem ab emendatione damni, quod repende de-
bet ex causa transmigrationis pecuniae, & Cambii jantea-
persoluti; etenim ultra, citroque repugnaret, ut quicunque
loquacitatem possit cum aliena jactura, l. plant. ff. de petri
bared. & in l. si quis mancipi, ff. de infit. ad. late. Cocco-
dec. 978. n. 18. & segg. & coram Merlin. dec. 567. n. 4. &
in terminis exemplarum litis, Pamphil. dec. 319. num. 15.
& in recent. dec. 148. n. 8. par. 7.

His ita firmatis, progredientes Domini ad resolutionem
dubii propoli, responderent quoque procedendum esse
ad legitimam executionem, iusta modum, & modus est
ad formam regulamenti hodie resoluti; agnita enim ex
actis validitate mandatorum, quorum legitima etiam
executio excepta fuit tempore habili, ut constitit ex Sum-
mario reponitoris Caxar num. 1. perfecta etiam fuit iusti-
tia, dum & ipse Constantius nitidam sumnum expensa-
rum fibi obtingentem confare ducatos 81. ultrò non de-
trectabat, adeoque reducta omni questione ad modum
præhabiti valoris ducati aurei, ipsum taxari debere in hy-
pothesi in Julii undecim, non erat ambigendum; Melita
enim est insula, que licet fatis late a Sicilia Mari fit dif-
juncta, longe tamen majori fere ab Africaniis Oris divis-
it, itaut si minor, saltem omnino aequalis interce-
dat distanca a nostris Italie littoribus, adeoque hic aptè
locum fibi vindicat Barth. Theoria in ejus peculiari tradi-
tu de Insula num. 2. fol. 166. ubi docet, quod si posta sit
Insula in alto Mari, & a qualibet etiam hinc inde terra-
rum plaga recesset, tunc illa censeatur esse, & abscribitur re-
gioni, cui per aliam interjectam Insulam exiguo spatio di-
stantem magis adhaeret; exemplumque ad presentem con-
troversiam placitum congruum exponit in Sardinia, que
pariter Insula Italiae, licet ex se longius distet; nam
mediante Corsica quodammodo adhaeretur, & propriis
coniunctis; pro quibus apprime etiam facit Text. in l.
penultima, §. 3. In Insula in flumine, & in leg. Insula, & in
l. adeo, §. In Insula ver. quod si de acquir. rerum dominio
Oldrad. conf. 25. circa finem. Iure igitur meritorum Meli-
tensis Insula, tanquam pars, & membrum ipsius Sicilie,
ad tradita per Card. de Lucca successi. difc. 38. in princip.
eius jure utitur, ac privilegiorum communicatione gau-
det, ut alias firmavit Rota in Melevinata Territorii
28. Junii 1647. §. Neque potest dubitari; coram Ghis-
terio, que fuit confirmata coram Otthobon. dec. 176. &
dec. 195. connumeraturque propter inter Insulas adiacentes Italiae a plerique gravioribus Cosmographis, &
Geographis; ut videre est apud Albertum Mireum in Geo-
graf. Ecclesiast. de Stat. Relig. Eccl. per European lib. 1. cap.
15. & Leandr. Albert. in descript. Insulae fol. 8. a tergo, ubi

MAN-

MANTISSA DECISIONUM SACRAE ROTÆ ROMANAÆ, ad Librum Decimumsexturn THEATRI VERITATIS. ET JUSTITIÆ CARDINALIS DE LUCA *Qui e st.* DE CONFLICTU LEGIS, ET RATIONIS.

ARGUMENTA DECISIONUM.

DECISIO I. Terracen. Donatio.

Quando donatio ex causa meritorum expleta à persona contrahente prohibita, ob meritorum non probationem de jure corruta.

DECISIO II. Ferentia Bonorum.

Agitur de eadem controversia in decisione, quo istam precedit, definita, & ulterius firmatur, quod donator non possit, nec ex causa solvendi debita ante donationem contracta, bona donata creditori in solutum tradere, ex quo in eo deficit dominium, quod pro effectu contractus pernecesse existit.

DECISIO III. Bonon. seu Imolen. Bonorum.

An in contradicibus minoris, Clerici, aut mulieris statuto laicali non subiectæ, exigitur solemnitates ab ipso statuto praescripta.

DECISIO IV. Bonon. seu Imolen. bonorum.

Confirmatoria alterius praecedentis est decisio.

DECISIO V. Bonon. seu Imolen. bonorum.

De eadem materia agitur, que in decisionibus praecedentibus discussa.

DECISIO VI. Imolen. Peccataria.

Minor Clericus, ut in antecedentibus decisionibus fuit definitum, valeat abhinc solemnitatibus statuti contra-
here, & si se obligaverit tanquam haeres, & in bonis propriis pro aliquo particulari debito hereditario, ei non competit in integrum restituiri, ad differentiam, causis in quo generaliter ad omnia debita propriam ex-
tendit obligationem.

DECISIO VII. Romana Donatio.

Minor Clericus validè contrahit omisis solemnitatibus statutatis, nisi tamè a principio contractus declaraverit velle ut statutum per modum privilegi; haec tamè declaratio debet esse expressa, & sic ex volta adhibitione aliquarum solemnitatibus non refutaret.

DECISIO VIII. Narren. consensu.

Licit statutum causam non exigit in contradicibus mulierum vel minorum, nihilominus si exprimatur, & inepta apprehendatur, contractus corruit. Subsistit

DECISIO IX. Narren. Censu.

Superius nota confirmatur decisio.

DECISIO X. Fanen. Donatio.

Muller major valer abhinc solemnitatibus donationem ex parte pro conseruatione familiæ; & intuictu matrimonii; filii que censeantur in donatione contemplati ex corum propria persona.

DECISIO XI. Romana Donatio.

Limitatur conclusio in antecedentibus decisione tradita, & firmatur, quod sublineatur donatio facta à muliere pro conseruatione familiæ, quando tamen familiæ est propria, fecit si aliena.

DECISIO XII. Anconitana. Picciaria.

An pro dote competat actio solidalis contra unum ex pluribus debitoribus haeredibus.

DECISIO XIII. Bononit. Bonorum.

Nimis notabilis est prefens decisio edita super validitate inventarii, non obstante confusa mobilium descripitione.

DECISIO XIV. Romana Testamenti.

Identitas schedulae testamenti non probatur ex solo rogito in dicto ejusdem emiso, nisi vel testatoris reperitur subscriptio, aut alia concurrente administrula; clausula codicilliari nulla est efficacia, si filius tantummodo fuit præteritus in prima grade substitutionis.

DECISIO XV. Romana Testamenti.

Quando legitima relata in boni alienis non impediat subversionem testamenti ex defectu præteritionis.

DECISIO XVI. Romana Testamenti.

In his duabus que subleuantur decisionibus, agitur de eadem materia, que in precedenti decisione habetur, pluraque notarii circa invaliditatem testamenti ex capite iracundie, & falsarium suggestione m.

DECISIO XVII. Romana Testamenti.

Adest argumentum in decisione que istam præcedit.

Argumenta Decisionum.

DECISIO XVIII. *Carpentoraten.*
fideicommissi.

Quando falsum suppositum, in quo fundata fuit institutio
hæredis, correre faciat testamento.

DECISIO XIX. *Carpentoraten.* Fideicommissi.

Superius decisa approbantur.

DECISIO XX. *Romana, seu Veneta. Immissionis.*

Exceptio clementia quando testamentum valeat irritare,
magistraliter atque crudite discutitur.

DECISIO XXI. *Lucana Beneficii.*

Substitutio primogeniti, vel majoris natu de familia, per
vulgarem tantum, non vero per fideicommissariam
censetur ordinata.

DECISIO XXII. *Lucana Beneficii.*

Argumentum patet ex decisione qua istam præcedit.

DECISIO XXIII. *Romana, seu Verulana. Fideicommissi.*

Tessator potest de re hæredis disponere, & dispositio ex
cutioni est demandata, si hæres pro hæredie deinde
gefferit, licet rem ad ipsum speciarie specialiter igno
raverit; & quies ex acceptatione dispositio oritur
per seipsum jurum renunciatio, non attenditur, quod
emolumenatum non sequit omnis.

DECISIO XXIV. *Romana, seu Verulana. Fideicommissi.*

Ut substinetur renunciatio iurum, quæ ex aliqua testa
mentaria competunt dispositione, non requiritur, quod
renuncians oculis corporis videat testamentum, sed
sufficit, quod confit, intellexus alterius de propriis ju
ribus contare potuisse.

DECISIO XXV. *Avenion.*
Fideicommissi.

Discutitur eadem materia, que in præcedentibus decisio
nibus fuit definita.

DECISIO XXVI. *Beneventana Ma
nitutionis.*

Petractatur de casu reciprocæ linearis, & firmatur, quod

INDEX DECISIONUM.

A.

Neroniana pecuniaria; 1. *Julii 1693. Ursino,* Deci
sio XII.
Avenion. fideicommissi, 19. *Januar. 1699. Muto,* Deci
sio XXV.

B.

Beneventana manutentionis, 20. *Junii 1698. Tremoille,*
Dec. XXVI.
Bononiensis bonorum, 26. *Febr. 1698. Pio,* Dec. XIII.
Bononiensis fideicommissi, 4. *Maii 1699. Molines,* Deci
sio XXVII.

Bononiensis seu Imolen. honorum, 27. *Jan. 1698. Olmo,*
Dec. III.
Eadem, 27. *Aprilis 1698. Dec. IV.*

Eadem, 23. *Jan. 1699. Dec. V.*

D.

Carpentoraten. fideicommissi, 5. *Maii 1698. Ursino,*
Dec. XVIII.
Eadem, 1. *Julii 1699. Tremoille,* Dec. XIX.

E.

Fanen. donationis, 10. *Decembri 1698. Tremoille,* De
ciso X.
Faventina primogenitorum, 23. *Februario. 1699. Priolo,*
Dec. XXVIII.

Ferentina bonorum, 28. *Junii 1698. Ursino,* Dec. II.
Imolensis pecuniaria, 22. *Junii 1699. Pio,* Dec. VI.
Lucana beneficii, 7. *Maii 1694. Molines,* Dec. XXI.
Eadem, 5. *Julii 1694. Eodem,* Dec. XXII.

N.

Narnien. census, 2. *Maii 1698. Muto,* Dec. VIII.

Eadem, 11. *Maii 1699. eadem,* Dec. IX.

Narnien. seu Hortana Alluvionis, 18. *Junii 1698. Molines*
Dec. XXXII.

Eadem, 8. *Martii 1697. Pio,* Dec. XXXIV.

Romana Cambii, 12. *Junii 1699. Lometta,* Dec. XXXI.
Romana Castræ Porcellani, 20. *Martii 1699. Priolo,* Dec.
XXXII.

Romana donationis, 17. *Martii 1692. Priolo,* Decisio
XI.

Romana donationis, 29. *Junii 1699. Olmo,* Dec. VII.

Romana pecuniaria, 16. *Junii 1699. Molines,* Decisio
XXX.

Romana quarti dotalis, 17. *Junii 1699. Caprara,* Dec.
XXIX.

Romana, seu Veneta Immissionis, 12. *Maii 1698. Ansaldo,*
Dec. XX.

Romana, seu Verulana fideicommissi, 12. *Januar. 1699.*

Pio, Dec. XXIII.

Eadem, 13. *Maii 1699. Eodem,* Dec. XXVII.

Romana testamenti, 4. *Martii 1695. Ursino,* Decisio
XIV.

Romana testamenti, 9. *Junii 1698. Ansaldo,* Dec. XVI.

Eadem, 11. *Martii 1699. eadem,* Dec. XVII.

T.

Terracinen. donationis, 21. *Junii 1697. Tremoille,*

Dec. I.

Super Conflictu Legali.

R.P.D. DE LA TREMOILLE.

Terracinen. Donationis.

Veneris 21. Junii 1697.

ARGUMENTUM.

Quando donatio ex causa meritorum expleta à persona
contrahere prohibita, ob meritorum non probationem
de jure corrut.

SUMMARIUM.

I. Influentium camerali obligatione muniment paratum
habet executionem.

2. Minor, & mulier non posse absque solemnitatibus nec
donationem remuneratoriam explorare.

3. Ultra solemnitates requiri probatio causa remuneratio
nis, aliunde quam ex assertione contrahentis justifica
ta, vide n. 15.

4. Declara, ut producat hæc conclusio in donatione, que
explatur per minorem, inter Patrem, & filium, &
uxorem, aut à Clerico, vel militie locaria sua favore
disponere posset, exprefse illi permisla donatione, l. sed si
e. 4. ff. ad *Vellejanum, Cyriac. contr. 128. n. 46. Rocca*
dispu. jur. scel. c. 111. n. 64.

5. Seus autem si peragatur à multiore majore, non viri,
sed alterius favor.

6. Licet hæc mulier contrahere nequeat absque solemnitatibus
bus, & n. 7. & 8.

9. Dummido tamen merita specificè diminuerentur, & n.
10. 11. & 12.

13. Nequit hæres sui authoris confessionem falsam dicere.

14. Quidquid donator in prædictum donationis explet
donatariorum non præjudicat.

DECISIO I.

D. Onavit Antonia purè, & irrevocabiliter Cle
ri Nepti sue scuta mille, pro causa interferens
sedulam curam, pia officia, assidue servitia,
quibus donataria atritam valeritudinem, gra
venque donatrici fedelitate magnopere sublevaverat:
cumque iudex ab A. C. deputatus pro donata quantitatib
solutione mandatum relaxasset, contra Carolum commun
em filium Antoniæ, & Eleuteri, tanquam hæ
redem, idéque debitorum doctis ac uxore illi constitutæ,
& solute in scutis 200. Rota à me hodie consultâ super
validitate, & justitia dicti mandati; utraque agnita,
exequendum esse respondit.

Non enim Domini dubitarunt de illius validitate, & ju
stitia refutare vifa est ex solemni instrumento donationis,
juramento, & Camerali obligatione munito, idéque para
tura habente executionem, ut sunt nota iura.

Nec obstat, quod illa tanquam stipulata in Civitate Se
tina comprehensa in urbis districtu, per ea, que tradit
Card. de Luca de *jurif. disc. 31. num. 19. & discurs. 6*
*33. num. 17. & seq. & n. 21. & seqq. Fenzon. ad dictum fa
tum cap. 151. n. 30. & seqq. Rot. dec. 619. n. 5. par. 2. dec.
276. num. 3. par. 10. recent. & in Romana donationis 14.
Martii 1689. s. penultimo, & fin. cor. Reverendissimo
Hervaulx, Archiepiscopo Turonense.*

Cum autem fedelitas omnibus, & fraudis suspicio pro
cul abicit a casu nostro, firma stat pro donato, licet causa

meritorum, quorum obtenuit emanavit, extrinsecus proba
tionis carcer administricul; nam intende mentem statui
illa necessaria fuisset, si mulier donasset nullis adhibitis
solemnitatibus, eò quia hoc casu cessionis periculum,
quod statuentis avertire voluerunt, non alia ratione pro
bari potest absufisse, quam extrinsecus probationibus clarè
demonstrando præcelsi sit donatari merita, & quidem
equivalenta re donante, Rot. dec. 338. n. 7. & pluribus seqq.
& dec. 363. n. 8. par. 6. ut etiam hujusmodi probations ad
hibitus oportet, si mulier parvissit quidem statuo
ferenda solemnitatibus ab ipso injunctas, sed facta dumtaxat
generica meritorum enunciatione, illa judicis specificè non
enumeraret; nam & hoc casu mens statuti, eludi facile
potuerit, quia iudex rem donatam, meritaque pend
do, dijudicare nequit, nam mulier pluris merita,
minus vero rem donatam æstimando decepta fuisse, juxta &
autorisatores allegatas in s. neque hunc; idéque utroque
casu ratio statutu jure resisteret donationi facta ex cau
illi, aut vase inixa probatione.

Quæ tamen ratio cessat in donatione, de qua agitur, cum
emanaverit ob beneficiorum in scriptis redacta, & specificè
ac singularem expofita, que propriea tanquam sole
mnitatem administricul, & judicis autoritate commendata, fo
la affertionis donantis plene probata censentur, Grat. di
scrit. 657. num. 14. & 21. sequuntur Rotam coram Rem
bold. dec. 125. num. 13. Mans. consulfat. 480. sub num. 9.
add. ad Pamphil. dec. 171. Et jure quidem, quia licet off
icia, & servitia, quibus donatrix se motu dixit ad mu
tuum beneficium, paremque gratiam donataria referend
am, uti mere obsequialia, & Amictæ ex languinis necel
litudine quodammodo à nepote debita, nullam legalem,
vel antitalem obligationem, cui compensatio debeatur,
apta viderent inducere, Regnos d. obseru. 31. n. 2. Fra
gol. de regim. Reip. Chrif. p. 3. lib. 2. dif. 3. n. 69. Rot.
cor. Priol. dec. 229. n. 25. attamen iudex matrre illa perpen
dendo dijudicatis potuit, ac eadem tanquam diutissime im
penfa, & magna cura, & follicitudine exhibita, justam do
nandi causam præberit, de Luca, de feud. dif. 4. n. 14.
Mans. consulfat. 582. n. 34. Paſchal. de patr. potef. p. 1. c. 4. n. 52. 10
dec. 359. n. 19. & 26. rec. atque etiam compertum habuisse va
luit.

DECISIO II.

luit, num illa confita essent ad eludendam mentem statutum; nam praefacta testium, interventus proximiorum jureveram affirmantur causam expostum à donatice esse veram, atque non tendere in eum præjudicium, & auctoritas denique iudicis, qui causa recognitionis adhibetur, tamen à testibus, tum etiam à proximioribus, atque ab aliis extrajudicialiter edoceri, certiorum redditum potuit de veritate meritorum, suplicari non finitum donatricem in fraudem statuti commentari suffit falsam causam, sed eadem ob factum solemnia adeo vera praesumitur, ut illius falsitatem aliqui incubantonus id concludentes probantur, in nostris terminis Adden. in Pamph. dec. 171. Rota cor. Rembold. dec. 125. n. 10. & seqq. & generaliter de nostro statuto, quod causa judicii approposita, vera, praesumitur. Grat. dñs. p. 5. 7. n. 14. & dñs. p. 9. 52. n. 2. 3. p. 18. recent. eoque magis, quis donatrix ipsa, & filius ab ea causa habens, donataria obiecta causa exposta falsitatem, quorum neuter propriam, & si auctoris confessionem fallam dicere potest, Dec. cor. 2. 1. n. 40. lib. 1. Rot. dec. 3. n. 11. & seqq. post Zacc. de Salar.

Hac vero deficiente falso causa demonstratione, Antonia revocare deinde non potuit donationem jam perfectam declarando fe callidissimis artibus ad donandum allectam simulatis a nepte communictis meritis, nulla namque, & irrita est quaecumque donantis declaratio in sui communitate emissa, ne in eum arbitrio possumit sit, donationem quendamque revocare, contra dispositionem Text. in l. perfecta. C. de donat. 355. n. 6. p. 19. rec. & in Romana donationis 9. Maii 1692. §. pen. cor. bon. mem. Emerix.

Haud vero urgent auctoritates in objecto allegatas, quia, ut illas legenti patet, earum altera loquuntur in causa, quo donatio stipulata fuerit inter personas donare prohibitas, alias vero irritant declarationem donationem ad fraudum legibus, & Statutis, D. nostri exigunt speciem meritorum explicationem, ad hoc ut aliunde justificari valeant, ita ea, quae dixit Rot. in dec. 86. sub n. 16. cor. Merl. & in dec. 338. a. n. 7. & pertot. p. 6. rec. ubi formiter dictu[m] articulo refutatum fuit pro nullitate donationis.

Siquidem theoreis in objecto laudata locum quidem sibi vendicant, vel in personis de jure donare, vel contrahere prohibitis, ut potest in viro, & uxore minoribus, vel filiis, quibus de jure donandi potest nulla est; nam cum fraus legis in illis suplicari possit, sola vaga meritorum expressio actum non validat, sed ad tollendam legum resistentiam, rigorosius de causa, seu benemeritis, inquiritur, vel aptantur etiam alii, quando tam in actu servante non fuerint solemnitates juris communis, aut municipalis, & hinc casibus loquuntur auctoritates in objecto congettæ: quando tandem, ut in casu nostro, donatione ex parte fuit servatis omnibus statuti solemnitatibus à muliere majori, quæ secula resistentia Senatus Consuli Vellejanus quoad reliqua de jure ut vir major disponere potest, ex l. 9. & seqq. 4. ff. ad Vellejan. tunc decreatum judicis, & interventu solemnitatibus tollit omnem suplicacionem fraudis, & praesumit in specie comprobatione titulum remuneratorium, adeo ut extirpescat probationis non indigent administratio, sed transferatur in impugnante actum donationis, onus verificandi falsitatem cause expressæ, ut optimè concludit Rota coram Rembold. dec. 125. n. 10. & 1. 3. & declaratis contraria magistraliter tenuit in Terracina. donationis 21. Iulii 1697. §. Quoniam, & plus seqq. coram R. P. D. meo della Tremoile.

SUMMARIUM.

1. Statutum urbis cap. 2. 8. lib. 1. comprehendit non solum Civis, sed etiam Incolas, & districtus.
2. Causa meritorum ex qua facta fuit donatio per minorem, aut mularem, aliunde, quam ex ipsorum assertione, debet probari.
3. Declara, ut id procedat, vel quoties contractus factus fuit abh[ic] solemnitatibus, vel ubi vaga meritorum factus fuit expressio, vel deminu sibi stipulatus existet in personis de Jure communis contrahere prohibitis; scilicet, si à muliere majori licet statuto solemnitates prescribentes allegata, dummodo solemnitates ipsæ intervenient.
4. Dominus pignoris creditor acquirit, si creditum pignoris valorem excedat.
5. Donator ne ex causa solvendi as alienum ante donationem contractum, de bonis donati, etiam creditoris favore disponere potest, & n. 6.
6. Sententia contra donantem lata donario non citato minime prejudgeta.
7. Pro sorte census non competit retento.
8. Creditor pro summa de eis credito satisfactus, si de bonis debitoris ad eum obvenit rationem non reddit.
9. Ne exceptio melioramentorum pronotam retardet adiutorum, solebantur cautiones praestatio de illis resciendas in casu liquidationis.
10. Testes in districtu existentes sunt in Curia examinandi.
11. Melioramentorum exceptio non liquidata immisso[n]e negavit retardare.

Et

Super Conflietu Legali.

219

Ex demum neque strinebat ad retardandam immisso[n]em quædam transactio anno 1650. stipulata à Veronica Donatrice cum Hortensiæ de Cerbonius in sequelam cuiusdam sententia prolata de anno 1654. ab A. C. Areosto, in qua fuit ab illa domus, de qua agitur, tradita infoluntu[m] pro duobus censibus extindit[ur] à Flaminio de Sanctis, & pro melioramentis, quæ afferbantur facta à Modesto, & Benedicto filiis ejusdem Flaminii, à quibus causam posse habebat Hortensis. Quia cum omnia haec evenirent post stipulatum donationem, & quatinus jus donatario, illi præjudicare non poterant, quæ expleto donationis actu, prohibebat donanti quidquam facere, aut contrahere super rebus donatis, & quicunque contrahens ruit ex defectu potestatis, ut notarii Surd. conf. 21. n. 8. Amat. refol. 26. n. 1. 12. & seqq. Card. de Luce. cor. donat. dñe. 46. n. 2. Rot. dec. 84. n. 17. & seqq. coram Duran. dec. 360. pariter n. 15 cor. Manzane. & dec. 280. n. 1. & seqq. p. 14. recent. Et hoc procedit, sive agatur de transactione, ut dixit Rot. dec. 6. 128. n. 8. & seqq. & dec. 212. n. 1. & seq. p. 13. recent. five[re] qualibet alia confessio specie, quæ potest factam donationem nullo modo potest donans præjudicare juribus à donatario questiis, Rot. coram Buratt. dec. 360. n. 5. & dec. 305. n. 7. p. 3. recent.

R. P. D. DELL'OLMO.

Bononien. seu Imolen. bonorum.

Lun. 27. Januarii 1698.

ARGUMENTUM.

An in contractibus minoris Clericis aut mulieris statuto laicali non subiecta exigunt solemnitates ab ipso statuto praescripta.

SUMMARIUM.

1. Unilateraliter eadem ratio, ibi eadem dispositio praedita.
2. Donatarios representant in omnibus personam donantis.
3. Statutum annualans actum suum sine solemnitatibus in eo praescriptis, induc formam.
4. Forma non seruata, donatio remaneat nulla ipso jure.
5. Nullitas donationis potest allegari ab habente causam ab ipsa donante.
6. Praesumptio facta pro validitate actus,
7. Solemnitas requieta pro forma regulariter, adimpleri non potest per equipollens.
8. Impletur ramen per equipollens, si forma respicit certum effectum.
9. Nihil refert, an certioratio sequatur mediante verbali interrogatio, vel per episolum.
10. Judge certus de voluntate donatricis non debet ulterius certiorari.
11. Declarationes posteriores excludant a donatione omnem suspicionem dolis, & fraudis.
12. Et operantur, ut vacat sine solemnitatibus statut.
13. In donatione corrispectiva non reguruntur solemnitates.
14. Cessante ratione cessat ipsa dispositio statut.
15. Oblates clausulari viventes gaudent exemptione à iuris videlicet laicis.
16. Ecclesiastici non ligant statutis laicorum.
17. In donatione facta moniali, debet præcedere consensus superioris Ecclesiastici.
18. Vel sancti licentia fundicorum monasteriorum.
19. Montis profecta omnia bona acquirit monasterio.
20. Oblates tertii Ordinis S. Francisci non sunt vere Religiofa.

21. Possunt habere bona in particulari.
22. Est de iis ad libitum disponere.
23. Subiectis se voluntariè statuto, tenetur illud servare.
24. Sub nomine solemnitatibus venient dianctas solemnitates à iure ordinatis.
25. De iure communis mulier absque solemnitatibus potest donare.
26. Claustris, omni meliori modo, operatur, ut actus substitueretur eo modo, quo potest.
27. Decretum judicis potest interponi pro majori securitate.
28. Et facit præsumere omnia fuisse ritæ, & recte gesta.
29. Donatio inter vitos ei irrevocabilis.
30. Maxime accedente promissione eam non revocandi.
31. Ratificatio supervenienti re non amplius integra nihil proficit.
32. Ratificatio adiutorum nulli non retrotrahitur, sed incipit esse validus à die ratificationis.
33. Traductio mulieris extra locum, ubi degit, reddit actum per eam gestum validè suspectum.
34. Voluntas donanti elicetur ex declarationibus subsequitis.
35. Quis non potest adiutorum expressæ revocare, nec minus id facere potest.

DECISIO III.

Dicimus fuerat coram me sub die 18. Martii proxime elapsi constare de bono jure S. Mariae Celestis super portione eidem debita in successione intestata Marthi.

chionis Francisci Maris Riarri, & quoad illius donatarios dilata fuit resolutio; sed repproposita causa in praesenti au- dientia super eodem dubio, responderunt DD. constare de bono iure Sororis Mariae Celestis illiusque donatariorum. Sane bonum ius Mariae Celestis ex eo constare vi- sum est, quia cum eius portio comprehensa fuerit in cef- sione facta de anno 1677, ad favorem DD. Fratrum de Savorgnanis, militant eadem fundamata, per quae favore Comitis Zannettae ejus forores eadem celsio enormi- me laesiva declarata fuit per nostrum auditorium; eunque ipsa proculdubio in eodem gradu conjuncta, & in ea- dem causa succendi in praedicta hereditate Marchionis Francisci Maris, intrat regula juris, quod ubi eadem ratio militat, ibi etiam eadem juris dispositio procedit. *I. illud, ff. ad l. Aquil. Rot. dec. 348. n. 13. part. 17. & dec. 18. n. 9. p. 19. & in dec. huius causa, 18. Martii 1686. C. Confir- matione, coram bo. me. Albergato, & coram me 18. Martii præteriti, & bonum siquidem.*

Quo vero ad bonum ius Comitis Fabii, & Comitis Zannettæ conjugum donatariorum, illud apud DD. fatis perpicuum resdebat, quia cum sub die 17. Aprilis 1681. ipsi præsentibus, & acceptantibus pro eis, eorumque ha- redibus, per puram, simplicem, & irrevocabilem dona- tionem inter vivos predicta Maria Celestis donaverit omnia, & singula iura, & actiones ad ipsam donantem spectan. in hereditate Riaria, impartiendo eisdem donata- riis facultatem exercendi iura sua tunc contra Comites de Savorgnanis, quam contra quoquecumque alias possessoris, & detentores d. hereditatis, conuenienter fit, ut in prædi- totis conjugis, conrumque heredes transferint omnia iuri- donantia, itaut in omnibus illius personam representantibus ad text. in l. captor. C. de hered. vel ad vend. ubi gl. verb. fungitur, Barbo. in l. post dictu. n. 15. ff. solut. matrimoni. Gratian. discept. forens. cap. 142. num. 14. Graff. de except. in prælud. a d. 185. Olea de cess. iur. tit. 6. in exord. Capyc. Latr. dec. 17. num. 4. Rot. coram Roxa dec. 311. n. 6. & post Zacchi. ad obig. Camer. dec. 187. n. 16. & in recent. dec. 100. n. 1. part. 357. n. 36. p. 9. dec. 27. n. 9. part. 10. & dec. 127. n. 10. p. 15.

Non obstante pretensa nullitate d. donationis defumpta, ex quo ad ilium deventum fuerit neglecta solemitatem patrii statuti Fori Julii requirentis ante infinutionem explo- rationem voluntatis donantis à judece faciendum per fe- cretam interrogacionem sub pena nullitatis actus, ut ca- vitor sub rubrica *della donatione*, cap. 87. & cap. 151. que cum annulatur actum alteri factum, importat formam preci- se servandam Bal. in l. 1. 2. ver. in contrarium, ff. de li- ber. & post libum. Pic. ad statut. urb. cap. 151. gl. 11. n. 6. & per rot. Jocce. de contrac. minor. gl. 13. n. 10. Rot. cor. Ludov. dec. 294. n. 13. p. 16. dec. 547. 12. & 13. & in recent. dec. 294. n. 13. p. 16. dec. 547. 16. & 17. n. 28. p. 5. tom. 1. ita operantur, ut contractus valeat sine solemitatibus statu- ti, ut in terminis infinutionis donationis, tradit Grat. discept. forens. cap. 151. n. 31. & dixit Rot. coram Poutinger. dec. 321. in fin. coram Burat. dec. 640. sub n. 7. & coram Merlin. dec. 80. num. 17.

Quoniam ultra quod statutum preumpatio pro validate- atus, cum præfata donatione munita reperierunt judec- to, & infinutione ad text. in l. 2. c. de off. civil. ju- dic. 6. die Alciat. presump. 9. regul. 3. n. 1. Card. de Luc. de al. dec. 28. sub n. 6. Cavaler. dec. 337. n. 5. & dec. 339. n. 6. die Aleiat. presump. 9. regul. 3. n. 1. Card. de Luc. de al. dec. 28. sub n. 6. Cavaler. dec. 337. n. 5. & dec. 339. n. 6. hujusmodi decreta interrogatio judicis adimplita fuit per equipollens, per epistolam nimis idem judicis scriptam à Maria Celesti, in qua illum certioravit de donatione libére, ac sponte perata, eidem properè supplicando, ut suum judiciali decreto interponeret; nam eti- solemnitas requista pro forma essentialis actus, regulariter adimpleri non posse per equipollens, sed præcisè ea fer- vari debet, Bald. in l. 1. n. 2. & ibidem Jafon. n. 10. ff. de liber. & post libum. Macfar. de general. statut. interpret. conclus. 9. n. 62. Rot. coram Ludov. dec. 518. n. 3. & in recent. dec. 294. n. 13. 356. n. 2. dec. 41. n. 4. dec. 547. n. 11. & seqq. dec. 623. n. 13. p. 18. & dec. 21. n. 5. p. 19. attamen ubi forma recipit certum finem, & effectum, prout in pre- senti, sufficit eam adimpleri per equipollens, per quod que

16 que in Ecclesiarij, & cap. Ecclesiæ 5. Marie de constitut. autem. Cappa, & tritria, C. de Sacrafanti. Eccl. Pieb. ad statut. urb. lib. 1. cap. 151. glos. 2. n. 27. & 30. ubi in terminis Oblatorum tertii Ordinis, Cardin. de Luc. ad dor. diffe. 22. num. 2. & seqq. Rot. coram Bich. dec. 521. n. 4. coram Merlin. dec. 901. num. 1. coram Celsio dec. 238. n. 7. & seqq. Card. de Luc. de feud. diffe. 37. n. 5. & de regal. diffe. 13. n. 14. & de credi. diffe. 84. n. 5. Adde. ad Ludov. dec. 518. n. 18. n. 11. Rot. coram Merlin. dec. 306. n. 5. & in rec. dec. 149. n. 5. par. 6. & dec. 416. n. 9. par. 18.

17 Hand subfistence, quod in omnem causum donationem praeditam præcedere debuffit superioris Ecclesiastici confusus, juxta notat. per Doctores in cap. olim il. 2. de priu. Tambur. de jur. Abb. diffe. 9. ferè per tot. Caren. 18. rot. 209. n. 5. & Sanchez in precept. Decalog. lib. 7. cap. 31. n. 27. & 28. vel falso licentia fidei Monasterii, seu loci pii, ut fravim. Rota in dec. huius causa 18. Martii 1686. G. Et quantum etiam, coram bon. me. Albergato. Autoritates siquidem in obiecto allegate loquuntur de monialibus, quae cum sint vere religiose, non habent vel- le, neque nolle fine licentia superioris, cap. 2. de testam. in 6. Sanchez d. cap. 31. num. 36. & quarum sequuta professo- ne, omnia carum jura, & bona. Monasteria acquiruntur, 19. cap. si qua mulier, cap. quia ingradientur 19. q. 3. aut. in- gress. C. de Sacrafanti. Eccl. 6. Si qua mulier autem. de Sandis Episc. 6. Illud quoque nubens. de monach. Olea de eff. jur. tit. 3. q. 9. num. 33. Card. de Luca in ador. ad Conc. Trident. diffe. 34. num. 11. Secùs autem procedit in hujusmodi Oblatis tertii Ordinis S. Francisci, que pro- priè, & verè non sunt religiose, cum non emittant sole- minem professionem cum tribus subfiantibus vesti. casti- 20. tatis, paupertatis, & obedientiæ, Menoch. cons. 49. n. 8. Tambur. de jur. Abbat. diffe. 18. q. 5. n. 4. Card. de Luca de jur. diffe. 45. n. 1. & de regular. diffe. 1. d. 126. & seqg. Pignatell. confut. 119. n. 2. & cons. 19. 7. tom. 4. Ideoque po- 21. ruit habere bona in particulari, Menoch. d. cons. 49. n. 9. Cyriac. controv. 504. n. 13. & testando, & contrahendo, ad libitum de iis disponere, cum habeant velle, & nulli liberum, & absolutum, Henrig. de fiduci. 6. num. 24. 22. Card. de Luca in ador. ad Concil. diffe. 24. num. 11. & 12. Quamvis autem in citata decisione foram bo. me. Alber- gato, dicatur Mariam Celestem nil agere potuisse fine li- 23. centia fidei, ut firmatur incidenter, & relativè ad dec. 153. n. 3. & seqq. par. 19. confirmatam 3. Juli 1676. & rem rat. b. Altogard. cons. 33. num. 44. lib. 1. Cost. de retrotrah. eccl. cap. 8. n. 14. Sperell. dec. 153. n. 8. & dec. 171. num. 45. Thomat. dec. 210. num. 23. Rot. coram Arguell. dec. 25. n. 6. & in recent. dec. 304. n. 12. part. 15. Ratificationem enim actus ab initio nulli non retrotrahitur, ut actus ex tene valeat, sed folum operatur validitatem, ex tene, & contra expessum rescriptum Vicarii requirentis sub pena nullitatis interventum diorum assun- 24. ptorum Monasteri.

Neque validitas donationis excluditur, ex quo videatur donatricem ipsam ut voluisse prædicto statuto, dum in eodem instrumento declaravit velle, quod præcederent omnes solemnitez necessariae, ac præterea à judece per epistolam petit, ut suum decretem interponeret, ideoque per hanc voluntariam subjectionem statuto, illud 25. ad animadum servare teneretur, glos. in cap. novic. verbo qui- conque ad fin. de jude. quam ibi sequuntur Innoc. Abbas, & ali. Felin. in cap. Eccl. S. Maria. num. 81. de confess. Graff. de effed. Cleric. effed. 3. num. 486. Bellet. discept. Cleric. part. 1. tit. 6. & exempt. Cleric. à statu. fœcular. 6. 2. num. 4. Oliv. de for. Eccl. part. 1. q. 33. n. 14. in fin. Surd. dec. 20. n. 9. S. S. dec. 11. num. 17. Rot. coram Millin. dec. 146. n. 6. & in rec. dec. 392. num. 20. & seqg. part. 18. & firmatur in relata decisione huius causa; coram bo. me. Albergato, d. 6. Et quantum in fin. Quoniam neque ex declaratione, quod omnes solemnitez necessariae in praedicta donatione concurrent, inferri potest, quod Maria Celestis uti voluerit prædicto statuto, cum solemnitez subintelligi debent, qua de jure communi in donationi-

26. bus erant necessariae, de quibus in l. Donati 25. l. Data 26. & in hac Sacrafima. 30. C. de donation. Nam de jure communis etiam ab aliis solemnitatibus poterat predi- 27. cta mulier donare. I. Sed si eges, 6. 1. l. Si pro aliquo, ff. ad Vellejan. Gratian. discept. forens. cap. 669. num. 14. & seq. Card. de Luca de donat. diffe. 28. n. 6. Rot. dec. 497. n. 29. part. 5. tom. 2. recent. Minusque ex recurso habito ad judi- cem, ut suum decretem interponeret, quia illud non re- quivit pro servanda solemnitatibus statuto, sed per ma- jori declaratione sua voluntatis, & securitate donationis; neque duxit interposuimus decretum, ad formam statutum, sed juxta preces dominicas, sub clauilia, omni meliori modo, d. 28. num. 1. sub lit. C. que operatur, ut actus sublineatur eo meliori modo, quo potest, Mart. de claus. 38. num. 1. Barbo. claus. 9. 5. Rot. dec. 669. n. 7. part. 18. recent.

R. P. D. DELL'OLMO,

Bononien. seu Imolen.

Lun. 28. Aprilis 1698.

ARGUMENTUM.

Confirmatoria alterius praecedentis est decisio.

SUMMARIUM.

- D**onatarius representat in omnibus personam danorum. *Obitaria tertii Ordinis S. Francisci non est persona Ecclesiastica, à legibus secularibus soluta.*
- S**tatutum ordinatum à parlamento generali officie estiam personas Ecclesiasticas.
- O**bservantia est optima interpres cuiusvis dispositionis.
- O**blate clausulari viventes juxta constitutionem Leonini X. sunt personae Ecclesiasticae, & non ligantur statutis secularibus.
- S**tatutum ordinatum à parlamento generali obligat omnes subditos.
- P**ersonae Ecclesiasticae non semper assunt parlamentis, uti Ecclesiasticae, sed usi habentes temporalem jurisdictionem.
- S**tatutum, in cuius compilatione interfuit persona Ecclesiastica, non ligat Ecclesiasticos.
- S**tatutum urbis quamvis confirmatum à Papa, tanquam Principis seculari, non ligat Ecclesiasticos.
- S**tatutum in quo non sit mentio Ecclesiasticorum, illos non obligat.
- C**onfuscius, & statutum differunt inter se.
- C**onfutudo introducta ab Ecclesiasticis cum approbatione superioris attenditur.
- E**x aliibus gestis lice pende non elicetur observantia.
- E**cclasiastici usi possunt statutis secularibus per modum privilegii.
- E**x aliibus facultatibus non inducitur observantia civica.
- V**olens se sponte subiungere statuto, tenetur illud servare.
- V**oluntas se subiungendi statuto, quo quis non ligatur, debet esse expressa, & individua.
- F**orma subiungendi non adimpletur per equipollens.
- P**resumitur iudicem ea omnia, ad quæ tenebatur, explevisse.
- E**t hec presumptio est ceteris potior.
- J**udex potest expiri fusa partes vel paulo ante, vel post plu quam contractus stipulatur.
- S**olemnitas requista ad certum effectum impletus per equipollens.
- D**ocetum, & presentia judicis in donationibus supplet defectum insufficiunt.
- V**oluntas perseverandi in donatione jam facta deducitur ex posteriori declarationibus, & confessio-
nibus.
- R**atiocinatio exigit eadem solemnitates, quo in actus celebrazione exiguntur.
- I**n verificazione requiritur scientia nullitatis actus.
- V**oluntas declaratur etiam ex aliibus invalidis.
- D**onatione facta per multos annos mulier, & per fororum soror, non presumitur deo extorta.
- R**eclamatione ad donante tempore, quo non erat in plena libertate, laborat suspicione id, evenisse infestatione interficiatur.
- C**essio revalideri jam donata est nullius momenti.
- C**essio nulla non transiert possessionem manutenebilem.

DECISIO IV.

Confirmarunt domini decisionem coram me editam 27. Januarii currentis anni, cum de bono iure Sor. Mariae Celestis super duodecima portione bonorum sibi obvenia ex hereditate Marchion. Francisci Mariae Riarii ab intestato defuncti, nulli, hodie inter partes cadent dubitatio, illud ID. co. iugum Antonini, conunque heredium, super eadem duodecima portione denud. refutare vultum ex amplissima, ac irrevoocabili donatione, quam à prædicta muliere reportantur de omnibus iuribus, & actionibus ad ipsam ex titulo prædictis hereditatis spectantibus, per quam donata i in prædictis iuribus subiungit donatricis personam in omnibus repräsentant, ut præter relatios in præcedenti decisione, & Quo verò, firmat Rota

decis. 107. n. 3. in fin. & decis. 560. n. 9. part. 1. rec. decis. 487. n. 4. tom. 2. decis. 548. n. 6. & decis. 550. n. 9. part. 4. tom. 3. decis. 1. 349. n. 33. par. 6. decis. 74. num. 3. part. 7. decis. 409. num. 1. & decis. 440. num. 3. & 7. part. 14. decis. 301. num. 6. part. 15. decis. 34. num. 15. & decis. 263. num. 3. part. 17.

Quin relevet etiam hodie repeta objectio omisso sa-

lemnitatis secreta interrogatio facienda per judicem ad explorandam donantis voluntatem, quemadmodum sub pena nullitatis actus fieri mandat statutum Fori Juli, sub rubrica de donationibus cap. 87. & 151. quod servandum suffit a predicta muliere dicebat, vel quia licet Oblata tertii Ordinis S. Francisci non conferetur ad hunc effectum persona. Ecclesiastica, nec per consequētias legibus secularibus soluta, ad tradita per Parif. 40. n. 14. & 15. vol. 2. vel quia statutum ipsum tanquam ordinatum à parlamento generali Patriæ Fori Juli, quod ex prelatis Ecclesiasticis, Nobilibus, & Civibus componitur. Sum. DD. de Savognanis. n. 6. & 7. etiam personas Ecclesiasticas afficit, ut in puncto tenent Fermosin, in cap. 10. q. 36. num. 3. de confit. Pignatelli, consult. 79. num. 2. tom. 4. Giurba decis. 116. num. 1. & in terminis inducit tam a laicis, quam ab Ecclesiasticis, tradunt Tiraquelle, de leg. comb. leg. 16. gl. 8. n. 173. & de retradi. lignag. 1. gl. 13. n. 2. Chafan. in confit. Burgund. rub. 4. & 7. num. 59. & rub. 9. & 9. num. 31. Alderman. Mafcard. de stat. interpret. concl. 1. n. 247. Sperell. dec. 14. numer. 7. præstern. concurrente observantia, de qua generaliter quoad personas Ecclesiasticas teftantur iurius confituti Collegiales Utini, d. summ. n. 8. & in specie Oblatarum huius tertii Ordinis, testimoniis perhibent nonnulla instrumenta donationum de anno 1689. 1690. & de currenti anno 1689. d. summ. n. 9. cum regulare sit observantia esse optimam cuiusvis dispositionis interpretari, eamque ad intelligentiam statutorum passim adhiberi, per text. in l. minime 22. ff. de legib. l. cum de in rem, vers. 6. ff. de iher. Giurba. decis. 116. n. 7. Rot. in rec. dec. 59. n. 11. & dec. 720. num. 1. 3. part. 18. dec. 93. n. 8. & 9. dec. 185. n. 11. part. 19.

Approbantes enim domini responsiones, quibus hoc objectum in præcedenti decisione sublatum fuit, & signantes Sororem Mariam Celestę esse de numero Oblatarum, que Collegialiter, seu Claustraliter vivunt, indeque tamquam personam vere Ecclesiasticam, juxta constitutionem sancti mem. Leonis X. statutis laicalibus non ligari, ut in terminis Bald. cons. 60. num. 2. vol. 5. Bertazzoli, de clav. clav. 7. gl. 19. num. 15. ubi rejeicit Parif. in objecto allegatum, Lambertengh. de contract. gl. 2. n. 57. ad 75. Carpan. ad statut. Mediolan. cap. 328. num. 34. & seqq. Picpus ad statut. urb. lib. 1. cap. 151. gl. 2. num. 20. Bellet. disquis. Clerical. tit. de exempli. Cleric. à statut. secular. & prima sub. n. 43. in fin. Cardin. de Luca de regular. decis. 1. num. 3. Sperell. dec. 16. num. 43. cum alius in præterita decisione, & Maximè verò: hoc sit posito, nullius momenti existimari, non nullis memoriam statutam laicis, quam Ecclesiastici interfuerint, quantumvis enim predicta tria brachia, ex quibus compontur parlamentum, representent totum universitatem, & eorum statuta facta centauriant à toto proprio in dictis statibus, seu brachis representato, omnesque obligent, ad text. leg. nulli. ff. quod cuiusque universitatis. Fontanelli. de paci. mpt. clav. 3. glff. 3. num. 69. & seqq. qui loquitur de principatu Catholonicæ. Matrill. de magistr. lib. 5. cap. 15. num. 18. & per tot. ubi de Regno utriusque Sicilie, Fermosin. d. cap. 10. quest. 56. num. 3. de confirmatione Pignatelli. d. consultat. 79. num. 1. & sequentibus tom. 4.

Nihilominus cum Prælati Ecclesiastici non semper affiant in parlamentis uti Ecclesiastici pro iure Ecclesiæ, sed aliquando tamquam Proceres, & Principales personae Republicæ, & ut plurimum uti Barones habentes jurisdictionem temporalem in pluribus Castris, ac pro bono regimine Provinciæ, seu Communatis, Axor. inst. moral. part. 1. l. 5. q. 14. in fin. Del bene de Parlament. dubit. 22. num. 1. in fin. conseqens sit, ut ex aliquorum Ecclesiasticorum interestentia in Comitiis prædictis concludi non possit, quod ligare remanerint omnes personae Ecclesiasticae ad observantiam statutorum in eis ordinatiorum, ut in puncto observantia Pignatelli. tom. 4. consult. 79. num. 13. & 8. verò. In quo neque illud, quod comprobatorum a fortiori exemplo statutorum urbis, & status Ecclesiastici, que regulatior non afficit personas Ecclesiasticas, que non sunt edita, seu confirmata a Papa tamquam capite Ecclesiæ, sed uti Principe seculari, Ciroch. discept. 54. n. 29. & 9. Car.

40. Cardin. de Luca de dot. decis. 22. n. 6. & de donat. decis. 60. n. 47. & 48. ubi de statuto urbis certam solemnitatem praescribente in donationibus, & alibi, Adden. ad Burat. decis. 422. n. 27. Sperell. decis. 135. n. 70. & seqq. Rota decis. 90. num. 1. & seqq. coram Merlino, & in recent. decis. 162. n. 2. & seqq. Rota coram Duran. dec. 223. n. 14. & 15. & in rec. dec. 21. n. 5. part. 19.

Tum quia cum hujusmodi secreta interrogatio respicit astatum exemplum ex parte judicis, ut confat ex ipso statuto, ibi: si debban dal Giudice infinito con interrogatio primo il donante à parte secretamente della sua volontà, praedicta donatio reperiatur infinita, & decreto judicis munera, intrat presumptio, quod idem iudex ea omnia explaverit, ad que tenebatur, né alias in suo munere deficere dicatur, ac intervertit solemnitatem, quas pro actus validate opportunit adhiberi, leg. ab in fin. ff. de probat. leg. 2. c. de offic. civil. iude. Alciat. de presump. reg. 3. præsumpt. 10. Picus ad statut. urb. lib. 1. cap. 151. glff. 21. n. 21. & seqq. Cardin. de Luca de alienat. decis. 31. num. 5. & decis. 36. num. 1. Rota coram Merlino. decis. 397. num. 3. & in recent. decis. 346. num. 6. part. 1. dec. 314. num. 13. part. 13. dec. 302. num. 8. part. 16. dec. 730. num. 3. part. 18. & finit. præterita decisio, & quoniam, que quidem pragmat. potestis potior est, ac omnibus preferenda, Roldan. conf. 61. num. 7. lib. 3. Ruin. conf. 72. num. 4. tom. 2. Cyriac. controver. 308. num. 1. Rota de 61. 7. sub num. 24. in fin. part. 1. divers. & dec. 329. num. 32. part. 18. recent. Partum obstante, quod donatio facta fuerit extra concessum iudicis, & decretum interpositum abiente Maria Cœlesti, quia hoc non tollit, quin iudex paulo ante, vel contemporaneo interrogare poterit praedictam mulierem etiam per seipsum, quodque epistola solammodo registrata inerit à Notario, ut magis certò confaratur voluntate donantis, ad notata per Rot. dec. 451. num. 3. & dec. 348. n. 3. part. 18. tom. 2.

Tum etiam quia cum prefata solemnitas a statuto voluntate pro evitandis fraudibus, ac ut iudici plenè confit de libera voluntate donantis, denud exuberare videbatur, quod illa adimpliret fuerit per aequipollens, per epistolam nominum, qua donatrix de his donationibus liberat, ac sponte facta iudicem certioravit, ad text. in leg. quoniam indignum, 22. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis actibus de anno 1689. proximalioribus compilationi eiusdem statuti, & adhuc placuit responso, quod cum Ecclesiastici vetitum non sit, uti secularium statutis per modum privilegii, Bellet. disquis. Clerical. par. 1. tit. de exempl. Cleric. à statut. secular. 6. num. 36. Cardinal. de stat. in fin. 28. num. 1. part. 1. & 6. rec. & dec. 295. num. 24. coram Bichio; vel potius induci contenditur ab aliis act

reflam. Surda conf. 49. num. 32. Rota in recent. 632. num. 4. dec. 8o. num. 3. part. 10. dec. 98. num. 7. part. 11. decis. 130. num. 21. & seq. part. 16. dec. 352. num. 20. par. 17. & decis. 42. num. 10. part. 18. defervent tamen ad eliciendam veram, ac ab omni fraude vacuam donatricis voluntatem, qua etiam actibus invalidis declaratur, l. fin. de reb. dub. l. in reflam. ff. de fideicom. liberti. Card. de Luc. de juri. part. disc. 63. n. 9. Rot. cor. Ludov. dec. 76. sub n. 3. & in rec. dec. 724. n. 12. & 13. part. 18.

Attentis praemaxime duabus facti circumstantiis relatis in dicta præterita decisione, §. Quæ facultas, quæ dominiter pluerunt; altera, quod sub donatione venerant dumtaxat jura donatrici competenter super hæreditate Marchionis Riarii, ab aliis possessoribus opera, & sumptibus donatariorum recuperanda, & quidem correspicue de summanum ducator. 350. quorum pars in contum., & refiduum in tot censibus, & livellis mulieris assignabatur; & altera quod agebatur de donatione facta a forore forori, & a muliere mulieri, quo casu leges praefumunt actum liberum, voluntarium, & cujuslibet dol, seu fraudis suspcionis innoxium, at præter cumulatos in decisione, qua confirmatur, notant Ann. cons. 108. n. 26. Marci. disc. 54. n. 22. Sanfel. in prax. sec. 27. n. 48. Rota post Todi, de post. fusi. succipi. dec. 87. num. 15. & coram san. mem. Alex. VIII. dec. 238. num. 16. & coram Corr. dec. 374. num. 14. ubi quod ex verisimili exclusum sumatur.

Afquo eo, quod prædicta libera donatricis voluntas excludit velit, vel quo possumodum in aliis instrumentis de annis 1687. & 1688. exprefse donationem hanc revocari sub obiectu, quod ad ilam malis artibus, & importunitate vexationibus traducta fuerit, vel recufi successivè nomine ipsius mulieris habito ad Magistratum Advocatori communis Venetiæ, ne à Comitissa Zanetta ejus facta favore ea causa controveria donationis molestaretur, quoniam cum ex superiori demonstratis perverterant mulieris in donatione factis aperte refutare ex pluribus actibus eidem donationi proximioribus, & absente fororum datare per alios, in fororum concursu spernendi omnino cautelem, ex parte magis remoti, & de non integra mulieris libertate suscepiti, præcipue cum corum potestrum emanaverit, muliere ipsa extra Monasterium, in quo morabatur, ad Cafrum juridicione DD. fratum de Savorgnanis traduta, quod magis circumventionis suppositionem adaugeret, ut animadversum fuat in præterita decisione, §. Minique in fin. & tradit Card. de Luc. de donat. disc. 50. num. 13. Rot. dec. 17. num. 10. part. 13. & novissime in Romana seu Janem laudi 26. Februario currentis anni, coram R. P. meo da Tremoilo. Parum quoque attendo prædicato recurſu ad Magistratus Venetos, vel quia eamdem habuerint originem, quem ceteri prædicti actus de circumventione pœnit, vel quia post sepe annos à die donationis, majoris efficacia esse non posse, quam cœſio ne amplius non integra per Savorgnanos reportata, quam nullius momentis latius firmat. præterita decisio, §. Minique, & seq. probant in terminis Roland. conf. 58. à n. 10. usque ad fin. Cott. de scient. & fad. ignorant. inspect. 55. num. 6. & 7. Rocc. disput. iur. cap. 24. n. 23. Rot. dec. 360. num. 5. coram Buratt. Et in recent. dec. 205. n. 7. part. 3. quæcumque tanquam ex capite enormis laetitia patenter nulli, ficta nullum titulum, nullaque possessionem manutenibilem transferre valuit DD. de Savorgnanis, ut late firmarent decisiones eæ super articulo manutinentis corbo. me. Albergato & Emerix. Reverendiss. P.D. meo Urfinio Decano, & R. P. D. meo Molines, ita nec tribueru apta est eidem aliquod jus, ut per hujusmodi si infestat possessionem tueri possint.

Ea ita partibus auditis, & omnibus DD. suffragantibus resolutum fuit &c.

R. P. DELL'OLMO.

Bononiæ. seu Imolen. bonorum.

Ven. 27. Januarii 1699.

A R G U M E N T U M.

De eadem materia agitur, qua in decisionibus precedebut dicutitur.

S U M M A R I U M.

It mentio statui Fori Juli in cap. 87. ill. de donatione. Oblata tertii Ordinis. Sandi Francisci habent lib-

ram dispositiōem bonorum.

3 Statuum conditum à parlamento generali ligat tam personas secularis, quam Ecclesiasticas.

4 Præstisim si ab utriusque fuerit observatum.

5 Curialibus deponentibus de confuetudine Fori præstatur fiducia.

6 Uius comprobatur ab instrumentis.

7 Tertiariae viventes clausulatis sub obedientia, & votum castissimis emittentes, vero sunt persona Ecclesiastica, & a statutis secularibus excepta.

8 Tertiariae viventes castitatem sunt excepta à jurisdictione ordinariis.

9 Secus nullum votum emitant.

10 Ecclesiastici ut plurimum intervenient in comitis generalibus, tanquam habentes jurisdictionem temporalem.

11 Confutatio introducta à laicis non obligat Ecclesiasticos.

12 Nisi introducta sit etiam ab Ecclesiastico.

13 Ecclesiastici per modum privilegi possunt uti statuto laicali.

14 Per spontaneam subjectionem statuto tenetur qui servare solemnitas in coi preceptis.

15 Omisso solemnitas adhibita ob maiorem cautelam.

16 Ad effectum se subiecti statuto requiritur expressa declaratio.

17 In contraria mulieris clausularis exiguntur licentia Ordinarii.

18 Dummodo observantiam in contrarium non videat.

D E C I S I O V.

A sumpto iterum examine super viribus amplissima donationis per Sor. Mariam Celestem inter vivos facta favore conjugij de Antoniis, DD. non recedendo à duabus decisionibus super hoc articulo coram eis editis sub diebus 2. Januarii, & 28. Aprilis anni proximi elapsi, pro hac tertia via censurunt confitate de bono iure conjugij donatariorum.

Quin obiectus toties reperita nullitas d. donationis, ex quo facta fuerit abique solemnitate statuti patriæ Fori Julii expressæ requiriens, quod donationes omnes debent in summi prævia secreta interrogations facienda donanti per judicium circa ejus voluntatem, causam, & motivum, quibus donans induxit ad donandum, ut in cap. 87. dict. statuti tit. de donation. Quod quidem statutum afficeri debet Sor. Mariam Celestem, vel quia non sit confundatur ut persona Ecclesiastica à laicali statuto exempta, utpote de numero Oblatarum tertii Ordinis S. Francisci Civitatis Utini, qui licet habitent in eodem Monasterio, non habent tamen clausuram, neque Menstrum, aut Arcam communem retinent, sed qualibet vivit de per se, habetque liberam administrationem, & dispositionem bonorum in particulari tam inter vivos, quam per ultimam voluntatem. Sunm. DD. de Savorgnanis n. 1. justa Clem. 1. de religio. domini Eugen. conf. 26. per rot. Tambur. de juri. Abbatis. 37. quisq. 3. sub n. 4. Barbol. de juri. Eccle. lib. t. cap. 39. §. num. 43. Card. de Luc. de juri. d. disc. 45. sub n. 8.

Vel quia admiso erat, quod est persona Ecclesiastica, cum hoc statutum conditum fuerit à generali parlamento composto ex tribus membris, Ecclesiastico, Nobiliti, & populari, ligat tam personas seculares, quam Ecclesiasticas. Abb. in cap. 3. conf. 13. ff. de o. qui 3. mitt. in poss. & Bald. ibidem. num. 6. vers. Solv. Surd. conf. 2. in fin. Cassan. ad confut. Burgund. rubr. 4. §. 7. num. 59. ubi loquitur de confuetudine statutus Burgundius introducta per tres status, nempè Ecclesiasticorum, Nobilium, & plebis, in rubr. 9. §. 9. num. 31. vers. item, & quod plus est in fin. Mastrill. de magistr. lib. 5. cap. 15. n. 18. Potissimum concurrent illius observantiam tam à Laicis, quam à Clericis, & specialiter ab ipsis Tertiariis, l. si de interpret. cum l. seq. ff. de legib. l. sed Julianus, §. Provisio, ff. ad Maccedonian. Surd. conf. 363. num. 10. Rota dec. 169. num. 44. part. 17. & decis. 749. num. 7. part. 18. de qua docebatur nedium ex authentico testimonio juris consistorium, & Advocatorum Civitatum Utini, Patavii, ac Venetiarum, quibus omnino deferendum videbatur, tanquam deponentibus de confuetudine Fori, & Tribunalum, in quibus actus verantur, ad tradita per Surdi. conf. 74. n. 4. Arias de Mesa var. refol. lib. 2. c. 18. sub n. 2. Card. de Luca de donat. d. disc. 26. n. 3. & disc. 46. n. 6. Rota coram Dunozet. Jun.

quod in certis casibus Ecclesiastici uti volarent solemnitatibus statutis Laicis, quod ipsi per modum privilegi licitum est, ad text. in cap. cum venienti de eo, qui mitt. in pos. Bart. in l. cunctis populis, C. de Sun. Trinit. & fid. Catholic. Rot. dec. 392. n. 20. & seqq. part. 18 recent. cum alii in præterita 2. dec. 5. Provisio nec magis, & passim firmavit eadem Rota in terminis statuti urbis lib. 1. cap. 151.

Nilque relevat, quod ipamet donatrix uti voluerit statuto Utini, & juxta illius formam, ac tenorem dispone, prout deducatur ex declaratione ab eadem emissa in ipso instrumento donationis, ibi: Acu eff. uole, che corriuo tutte le solemnitez necessarie, e che si habbito per epref. necnon ex epifola, per quam ipsa judicem, ut sunum decretem interponeret, requirit, ibi: E intendendo, che per maggior sua validita; quo itante necessaria omnino videatur solemnitas lectoris interrogacionis in dicto statuto prescripta, Graff. de effect. Cleric. effect. 17. 14. n. 42. Rota dec. 377. n. 32. part. 17. & decis. 392. num. 24. part. 18. quoniam dum ex parte DD. de Savorgnanis prætenditur, quod donatrix contraxerit non adhucit solemnitatibus statuti, ex hoc ipso constat, quod eo noluit ut per viam obligationis, sed tantum ad maiorem cautelam, quo sit, ut illarum omisso actum non irriter, at illas mulieres Tertiariae exprefse vorientes virginalem, seu celibib, aut castam videlicet vitam, & gemitantes habitum, etiam in propriis, vel consanguineorum dominibus habent, propria possident, ac de propriis liberis disponant, privilegio fori gaudent, & eximuntur à jurisdictione Ordinarii, ut declarari etiam in coram. Congregatio concilii in Decreto relato apud Fagnan. in cap. nullus sub n. 66. & seq. de for. compet. Nald. in summa verb. ual. 17. Campanil. in divers. iur. can. rubr. 12. cap. 12. sub n. 174. Cochier. ubi u. pr. n. 16. Novar. de elect. for q. 66. n. 14. & 15. Ciarlin. con. 16. lib. 1. cap. 18. per rot. Modern. Pignatell. confut. 119. sub n. 2. §. At vero boite tom. 4. ubi quod Doctores contrari loquuntur in terminis, in quibus tales mulieres nullum votum emittunt, & in hoc sensu intelligenda sunt autoritates in objecto allegatis, ita Barbol. de juri. Eccl. lib. 1. cap. 39. §. 2. n. 1. in fin. Tambur. de juri. Abb. d. disc. 7. q. 3. num. 8. vers. prefata Confutatio.

Nec pariter subicit in secunda, quia ut respondet secunda decisio edita coram me, §. Nibilominus, in his generalibus Comitiss. Ecclesiastici non interfert tanquam componentes universum Clerum, nec per interre Ordinis Ecclesiastici, sed utrui corporis corpus politicum pro bono regimine Republica, & quod tempora tanta, five uti membra conspicua communicatis, vel uti proceres, & principales personæ, vel demum tanquam habentes in Provincia & in statu feuda, & jurisdictionem temporalem in pluribus Catriis, ut adverte Modern. Pignatell. confut. 79. num. 13. vers. Inv. neque illud. tom. 4. & de. Molinibus Aquileje justificatur in Summa. Donatariorum. n. 3. Nil relevante, quod in prædicta generali parlamento intervenient tres Praeposit. Ecclesiasticorum S. Stephani, S. Felicis, & S. Petri in Canæ, qui nulius possident feudum Sunm. praer. DD. de Savorgnanis n. 7. Nam vel si antiquit. ut fertur, feda possederunt ex jure tunc semel acquisito, forte interfluis dicendum est, vel non defunt ali mox enuntiati tituli, ex quibus ius intercessendi in his Comitis potius prædictis Ecclesiasticis competere: Non obstantibus autoritatibus Surdi, Cassan. & aliorum in obiecto allegatis, quippe loquuntur de confuetudine mixta introduce tam à faculariis, quam ab omnibus Ecclesiasticis uti Ecclesiastici, quo non obligat statutis Ecclesiasticis, quo non obligat statutis Ecclesiasticis, quo non obligat statutis Ecclesiasticis, ut in specie Surdi. conf. 4. in alio fratum de Savorgnanis n. 1. nulla idcirco adhiseri oportuit, superioris autoritas, vel presentia; partum resistente, quod in cap. d. disc. 60. Baldi ubi agebatur de donatione facta à Tertiaria Aisii, Cuius religionis intercessit; quod enim in ea capu servatum fertur, five ex facti contingenti, five ex speciali iure, vel confuetudine illius contentus, five deinde ex honestate, & majori perfectione religiosa, non efficit, ut hoc idem de necessitate obseruantur fore in hypothesi, ubi nullum ius nulla confuetudo hanc solemnitatem præscribit, quod & probata videtur ipsius Savorgnani, qui in contractibus eorum favore per candens mulierem explicatis superioris intercessione hanc requiriunt.

Ex quibus omnibus superflua existimantur dominii definitum fundamentum præcedentium decisionum, an scilicet solemnitas secreta interrogacionis facienda per judicem fatis adimplente diceretur per aquipollens mediante epifola scripta judicis ab ipsa donatrice, de quo latè in dicta decisionibus.

Et ita restoluntur fuit partibus auditis, & omnibus DD. suffragantibus.

R. P. D. P I O.

Imolen. Pecunaria.

Luna 22. Iunii 1699.

A R G U M E N T U M.

Minor Clericus, ut in antecedentibus decisionibus fuit definitum, valet abique solemnitatibus statuti contraferre, & si fe obligeantur tanquam heres, & in bonis propriis alioquin particulari debito hereditario, ei non competit in integrum restituere, ad differentiam casus in quo generaliter ad omnia debita propriam extendit obligationem.

Decis. ad Theat. de Luca Vol. IV.